

memo aan de gemeenteraad

aan de gemeenteraad
dossiernummer 5871
onderwerp Wijziging APV Gouda 2020 : arrest colorverbod
van het college van burgemeester en wethouders
datum 18 januari 2022

memo

1. Arrest van de Hoge Raad

In het memo van 23 november 2021 en tijdens het besloten deel van de raadsvergadering van 24 november 2021 over de beeldvorming van de APV is de raad geïnformeerd over de werking en de noodzaak van het behoud van het colorverbod in de APV. In het memo en tijdens de vergadering zijn de ontwikkelingen in de rechtspraak geschetst. De verwachting was, dat de Hoge Raad medio december 2021 een arrest over de verbindendheid van het colorverbod zou wijzen.

Recent, op 24 december 2021, heeft de Hoge Raad dit arrest gewezen (ECLI:NL:HR:2021:1946). De Hoge Raad acht het colorverbod in de APV onverbindend, omdat dit in strijd met de grondwettelijke vrijheid van meningsuiting is. Het arrest is bijgevoegd.

De relevante overwegingen zijn in rechtsoverweging 2.7.1 tot en met 2.7.3 van het arrest vermeld:

'2.7.2 Artikel 7 lid 3 Grondwet waarborgt het recht in vrijheid de inhoud van te openbaren gedachten of gevoelens te bepalen. Op dit recht mogen alleen bij wet in formele zin beperkingen worden aangebracht.....'

'2.7.3 Artikel 2:50a lid 1 APV Haarlem verbiedt op openbare plaatsen of in voor het publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven zichtbaar kleding en goederen te dragen, bij zich te hebben of te vervoeren die uiterlijke kenmerken vertonen – of daarmee sterke gelijkenis hebben – van een organisatie die bij rechterlijke uitspraak of bestuurlijk besluit verboden is verklaard of is ontbonden vanwege een werkzaamheid of doel in strijd met de openbare orde.'

'Door op deze wijze het, in artikel 7 lid 3 Grondwet gewaarborgde, recht te beperken om in vrijheid de inhoud van te openbaren gedachten of gevoelens te bepalen en daaraan door het zichtbaar maken van kleding en goederen uiting te geven, brengt de APV-bepaling een beperking aan die niet in een gemeentelijke verordening mag worden aangebracht. Artikel 2:50a lid 1 APV Haarlem is daarom onverbindend.'

Model-APV

Het arrest heeft tot gevolg, dat overtreding van het verbod feitelijk niet langer kan worden gehandhaafd door politie en gemeente. Het ligt in de rede om het colorverbod, dat in artikel 2:28 is opgenomen, uit de APV Gouda 2020 te verwijderen.

Op 7 januari 2022 heeft de VNG bericht, dat het betreffende artikel uit de model-APV is verwijderd, gelet op het arrest.

Op 27 december 2021 heeft het Landelijk Informatie- en Expertisecentrum (LIEC) namens het Landelijk strategisch overleg (LSO) gemeenten bericht over het arrest.

De VNG en het LIEC adviseren gemeenten om het artikel uit hun APV te verwijderen.

Gevolgen voor de APV Gouda 2020

Het college heeft in het raadsvoorstel over de wijziging van de APV voorgesteld om een messenverbod in de APV op te nemen, in een nieuw artikel 2:28a APV. Als het colorverbod, dat nu is opgenomen in artikel 2:28, uit de APV wordt gehaald, dan kan op deze plaats het messenverbod worden opgenomen. Dit kan plaatsvinden middels een amendement van de raad.

Verboden organisaties

In de memo van 23 november 2021 is toegelicht, dat een organisatie door een rechtbank verboden wordt verklaard en dat daartegen hoger beroep bij een gerechtshof en vervolgens cassatieberoep bij de Hoge Raad kan worden ingesteld. Pas nadat deze procedures zijn geëindigd is de verbodenverklaring van een organisatie onherroepelijk en kan het dragen van colors op grond van artikel 140 van het Wetboek van Strafrecht worden gehandhaafd.

Zoals bekend heeft Hells Angels tegen de uitspraak van het Gerechtshof cassatieberoep bij de Hoge Raad ingesteld. De verwachting is, dat de Hoge Raad in het komende jaar het arrest zal wijzen. Als door het arrest van de Hoge Raad het cassatieberoep van de Hells Angels wordt verworpen, dan blijft de verbodenverklaring van Hells Angels, die door de rechtbank is uitgesproken, in stand en is deze onherroepelijk. Vanaf dat moment kan strafrechtelijk (artikel 140 WvSr) worden opgetreden als de activiteiten van Hells Angels worden voortgezet en de colors worden gedragen.

In de uitspraak van 15 december 2020 (ECLI:NL:GHARL:2020:10406) op het hoger beroep tegen de verboden verklaring door de rechtbank van de Hells Angels heeft het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden de verbodenverklaring van de Hells Angels de wereldwijde organisatie van de Hells Angels en van de organisatie van de Hells Angels in Nederland bekrachtigd. De Nederlandse Hells Angels charters (lokale afdelingen) vallen echter niet onder dit verbod. Maar als de verklaring en het verbod ten aanzien van HAMC en HAMC Holland onherroepelijk zijn geworden, betekent dit dat de voortzetting van de activiteiten van de Hells Angels in Nederland ook voor de charters is verboden.

2. Wetsvoorstel bestuursrechtelijk verbod ondermijnende organisaties

De raad is in het memo van 23 november 2021 geïnformeerd over het wetsvoorstel Bestuurlijk verbod ondermijnende organisaties. Dit betreft een initiatiefvoorstel van Tweede Kamerlid Kuiken c.s. Dit wetsvoorstel ligt ter behandeling in de Eerste Kamer voor. Doel van deze wet is om eenvoudiger en sneller tot een verbodenverklaring van organisaties te komen, omdat de Minister voor Rechtsbescherming op grond van deze wet organisaties verboden kan verklaren. Een civielrechtelijke procedure is dan niet nodig. Voortzetting van de verboden organisatie wordt vervolgens dan direct strafbaar gesteld op grond van artikel 140 van het Wetboek van Strafrecht. Een afzonderlijk colorverbod in de APV is dan niet meer nodig.

Het college zal nastreven - gelet het ondermijnende karakter van outlaw motorgangs - dat de behandeling van het wetsvoorstel wordt voortgezet.

Bijlagen : Arrest van de HR, brieven LIEC en VNG.